

## مصرف گیاهان دارویی در تسکین دیسمنوره

### تهمینه صالحیان<sup>۱</sup>، فرانک صفدری<sup>۲</sup>

تاریخ دریافت مقاله: ۸۹/۱۱/۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۹/۱۱/۲۶

۱. مربی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، دانشکده پرستاری و مامایی ایران شهر

۲. مربی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرکرد، دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد

می کردند. اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS-16 و آزمون‌های آماری توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

نتایج نشان داد که میانگین سن افراد  $23/1 \pm 0/7$  سال و میانگین سن منارک  $12/8 \pm 1/3$  سال می‌باشد. ۷۷ درصد نمونه‌ها بومی و بقیه غیر بومی بودند.

۲۹ داروی گیاهی که عبارتند از دارچین، تخم و قطره شوید، شوتک، گل پورک، برگ هت، آویشن، بادیان، اجفون، زیره سبز، زنجبیل، بابونه، رازیانه، زعفران، گل گاوزبان، گل ختمی، تخم شنبلیله، بالنگ، سنبل الطیب، بومادران، سیاه دانه، آلاله، جای علفی، هل، پونه، فلفل سیاه، عرق نعناع، گلدر، برنجاسک و گونجک توسط دانشجویان مورد استفاده قرار می‌گرفت که از بین آن‌ها دارچین، تخم و قطره شوید، آویشن، رازیانه، بابونه، زیره، بومادران، شوتک، زنجبیل و زعفران بیشتر استفاده می‌شدند. ۶۶ درصد نمونه‌ها معتقد بودند که دارو در تسکین درد موثر است. امروزه با بررسی‌های متعددی که در این خصوص تحت عنوان طب گیاهی به عمل می‌آید، به اثرات مفید و ارزنده گیاهان بسیاری دست یافته‌اند. داروهای گیاهی با کاهش سطح پروستاگلاندین‌ها، تعدیل اکسید نیتریک، افزایش سطح بتا اندورفین، بلوک کانال کلسیم و بهبود گردش خون در درمان دیسمنوره موثر و دارای حداقل عوارض جانبی می‌باشند. [م ت ع پ ز، ۱۳۹۰؛ ۱۳ (ویژنامه ۱): ۷]

### References

1. Emami A, Shamse-Ardakani MR, Nekoi Naini N. Herbal medicine. Tehran: Rah-e-Kamal Press; 2002:11.
2. Berek JS. Berek & Novak's gynecology. 4<sup>th</sup> ed. USA. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2007: 481-485.
3. Doubova SV, Morales HR, Hernandez SF, et al. Effect of a Psidii guajavae folium extract in the treatment of primary dysmenorrhea: A randomized clinical trial. J Ethnopharmacol 2007; 110(2): 305-10.

گیاه درمانی دانشی کهنسال است که ریشه در اعماق تاریخ دارد و همواره یکی از پایه‌های اصلی مکاتب رایج در تمدن‌های باستانی مصر، هند، آشور، بابل، چین، یونان، ایران و نیز طب اسلامی بوده است.<sup>۱</sup> خانم‌ها تمایل ویژه‌ای به استفاده از داروهای گیاهی از خود نشان می‌دهند و معمولاً به طور مکرر برای درمان مشکلاتی هم‌چون علائم منوپوز، اختلالات قاعدگی، اختلالات خلق، پیشگیری از یوکی استخوان، مشکلات دوران بارداری و دیسمنوره از داروهای گیاهی استفاده می‌کنند.

دیسمنوره یک اختلال ژنیکولوژیک است که در ۵۰ درصد زنان دیده می‌شود و به شکل انقباضات کولیکی در قسمت میانی و پایین شکم تظاهر می‌کند. گاهی با علائم سیستماتیک مانند تهوع، استفراغ، اسهال، سردرد، سرگیجه، افسردگی و علائم عصبی همراه است و می‌تواند باعث مختل شدن فعالیت‌های روزانه گردد.<sup>۲</sup>

در حال حاضر علم داروهای گیاهی پیشرفت نموده است و گیاهان دارویی در کنار داروهای شیمیایی جهت درمان برخی از بیماری‌ها استفاده می‌شوند.<sup>۳</sup> یکی از موارد کاربرد گیاهان دارویی در جهان تسکین درد قاعدگی می‌باشد. با توجه به اهمیت درمان مناسب دیسمنوره در ابعاد مختلف اقتصادی و اجتماعی و مقبولیت داروهای سنتی و از آن‌جایی که ترکیبات گیاهی به راحتی در دسترس بوده و خود تجویز نیز می‌باشند و در ایران نیز برخی گیاهان از قبیل رازیانه، بابونه، همیشه بهار، آویشن و... برای درمان دیسمنوره کاربرد دارند، تصمیم به انجام این مطالعه گرفته شد.

در این مطالعه توصیفی مقطعی ۱۰۸۰ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های ایران شهر در مورد ابتلا به دیسمنوره و استفاده از داروی گیاهی در درمان دیسمنوره مورد پرسش قرار گرفتند. ۸۳۰ نفر آن‌ها دارای دیسمنوره بودند و از این تعداد ۵۸۰ نفر از گیاهان دارویی در درمان دیسمنوره استفاده

Please cite this article as: Salehian T, Safdari F. Consuming herbal remedies for treatment of dysmenorrhea. Zahedan J Res Med Sci (ZJRMS) 2012; 13(suppl 1): 7.